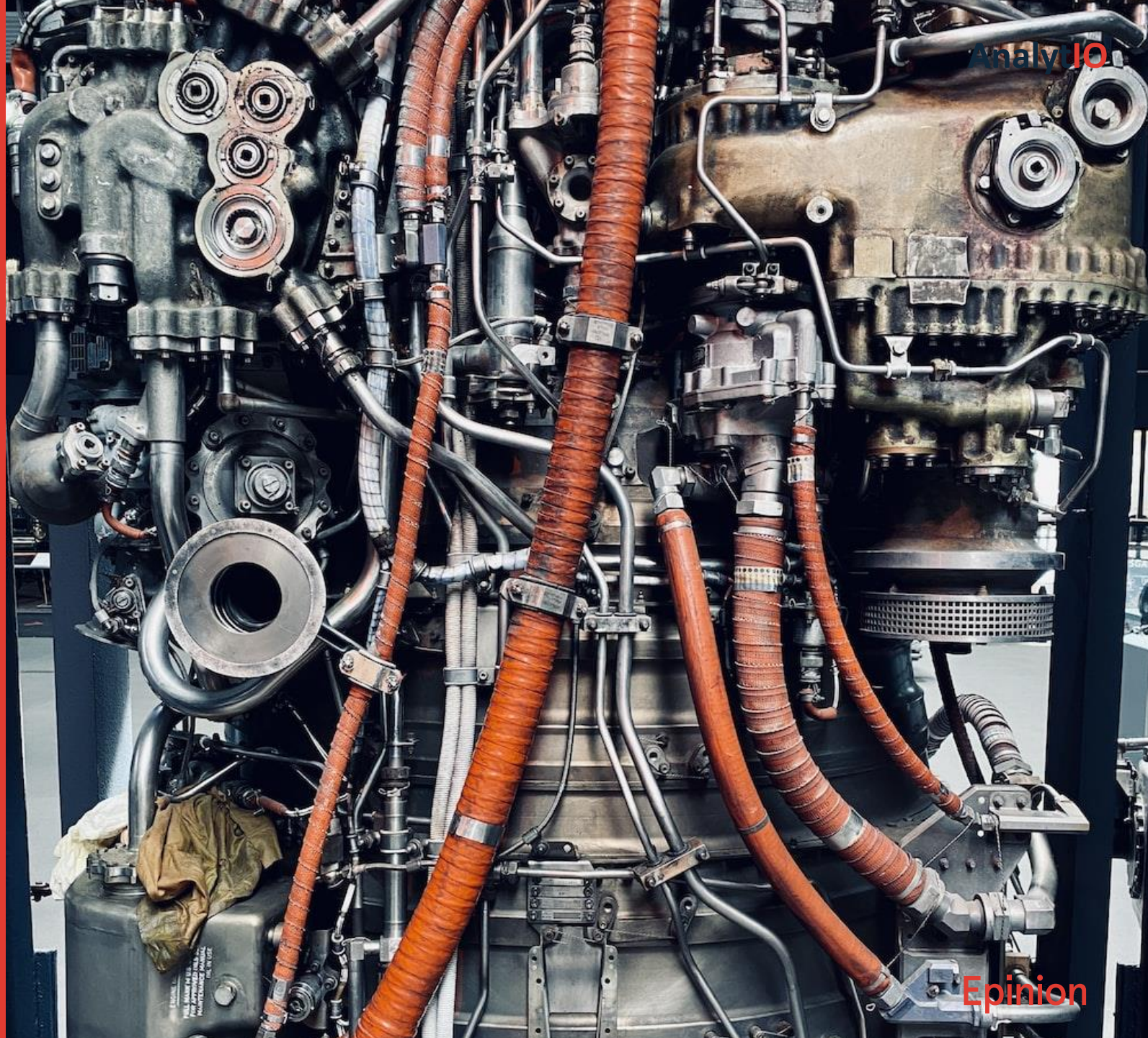

Systemisk forandring og viden i systemforandrende processer

Netværksmøde i AnalytIO

26. september 2023

Program

13:00 **Præsentationsrunde og introduktion**

13:15 **Del 1**

”Erfaringer med systemisk forandring og brug af viden i systemforandrende processer”

v. Vibeke Normann Andersen, direktør, Socialt Udviklingscenter SUS

Drøftelse af oplæg

14.15 **Networking og kaffe**

14.45 **Del 2**

”Skønlitterær infrastruktur systemisk poetisk samfundsforandring i praksis”

v. Helene Forsberg, Chef for Sociale Indsatser, Læseforeningen

Drøftelse af oplæg

15.30 **Del 3**

Sparring og erfaringsudveksling over dagens emne

16.00 **Hent en øl eller vand i baren**

AnalytIO er et netværk *for* og drevet *af* NGO, interesseorganisationer og andre civilsamfundsorganisationer

Husk at I altid gerne må byde ind med idéer til kommende netværksmøder – netværket er afhængig af jeres input

Coronas betydning for frivilligheden i Danmark (digitale analyser)

Børn og unge i analyser – hvordan gør man det bedst?

Sådan omsætter du data til succesfuld interessevaretagelse

Hvordan måler vi værdien af civilsamfundets indsatser?

Skab impact gennem dine leverancer

Hvordan sikres inklusion og repræsentation i analyser?

Måling af sociale investeringer og indsatser i civilsamfundet

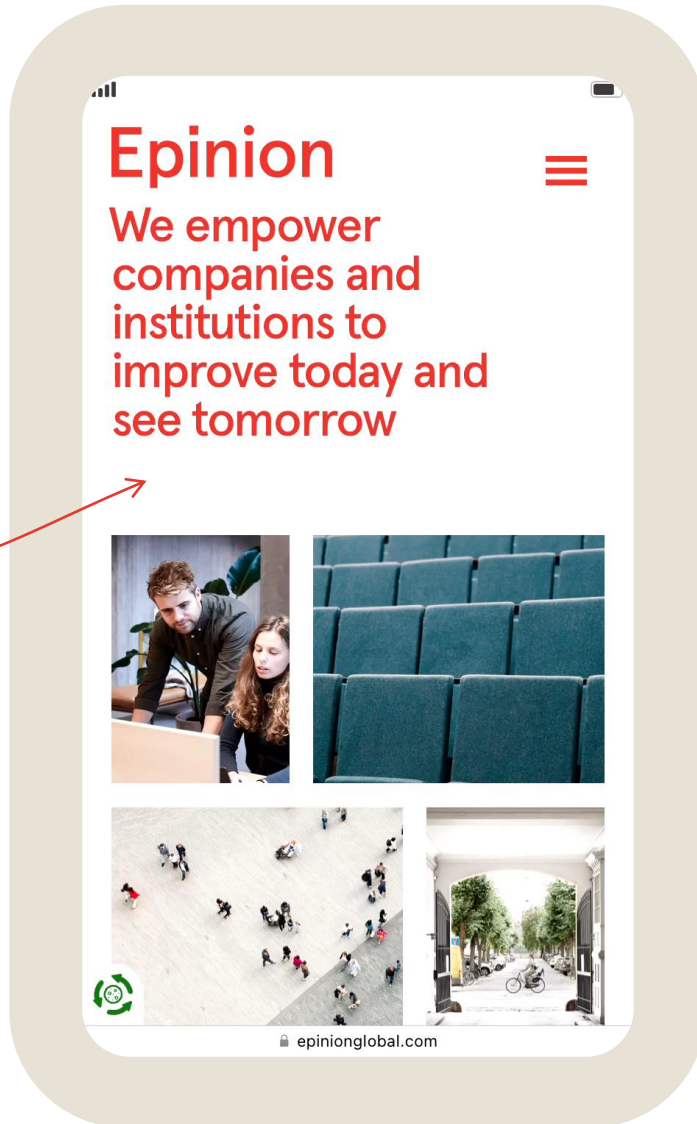
Systemisk forandring og brug af data i systemforandrende processer

?

Find oplæg og datoer til netværksmøderne her: epinionglobal.com/analytio

Hjemmeside – tilmeld netværket og få info om næste event.

Hent præsentationer fra tidligere events

Præsentations- runde

I dag tager vi livtag med en tilgang til at løse de komplekse sociale problemer, som vi har meget svært ved at løse – vi anlægger civilsamfundsvinklen og taler også data

Hjemløshed

Land-by-balance

Bandekriminalitet

Unges trivsel

Inklusion af etniske
minoriteter

Klimaindsatser

Sammenhæn-
gende patientforløb

Del 1

”Erfaringer med systemisk forandring og brug af viden i systemforandrende processer”

v. Vibeke Normann Andersen, Direktør, Socialt Udviklingscenter SUS

Vibeke Normann Andersen, Direktør
Netværksmøde i AnalytIO:
26. September 2023

Erfaringer med systemisk forandring og brug af viden i systemforandrende processer

Agenda

- Tilgange til systemisk forandring
- Brug af viden i systemforandrende processer
- Cases: Systemforandrende arbejde og 'vidensgreb'
- Spørgsmål og fælles refleksion

Systemforandringer:

Ingen løser et
vildt problem
alene

Vil du vide
mere? →

SYSTEM- FORANDRING

HVILKE PROBLEMER KALDER PÅ SYSTEMFORANDRING?

- Komplekse, vedholdende og lader sig ikke nemt definere
- Indeholder en række håndgribelige komponenter, (mennesker, ressourcer, politikker og services, men også relationer, rutiner, værdier og forståelser).
- Forsøgt løst med forskellige typer af indsatser.
- Løses ikke – selvom vi har stor viden
- Eksisterer i en større sammenhæng, går på tværs, har grænser – om end ofte svære at definere – er indbyrdes afhængige og forbundne.
- Præget af, at forandringer i én del af et system har indflydelse på andre dele af systemet.
- Opretholder mønstre og/eller forstærkes af de mekanismer, eksisterende systemer opererer under

DER ER BEHOV FOR SYSTEMFORANDRING...

- når eksisterer systemer... :

- Konsistent ikke er i stand til at forbedre udfordringer, der sidder fast
- ikke er designet til at klare nye og voksende udfordringer

En systemlinse på det komplekse problem → hvordan mennesker og systemet møder problemet

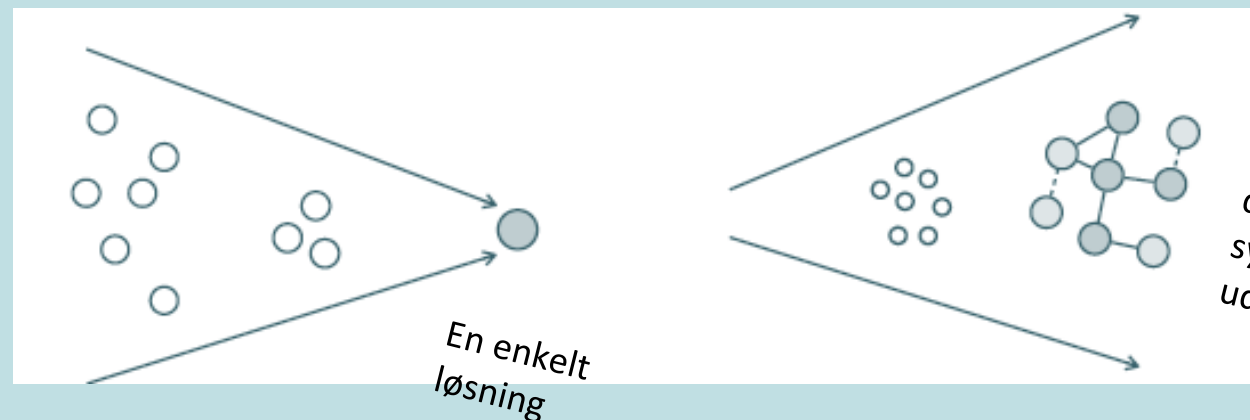
Design interventioner orienteret mod at ændre de underliggende mønstre af systemer= åbnes for at skabe andre og måske mere bæredygtige resultater.

- flere og komplementære forandringer
- Kunne redegøre for resultater skabt på systemniveau
- Øge evnen til at eksperimentere og skabe læring herudfra

”...for at finde nye løsninger på komplekse sociale problemer må vi skære igennem de vanemæssige måder at se problemet og menneskene bag det på” (Hillary Cottam)

FRA

TIL....

Samling af interventioner, der adresser systemiske udfordringer

REFORMKOMMISSIONEN OM BEHOV FOR NY TYPER AF FORANDRINGER

- Økonomisk krise er ikke nødvendigvis drivkraft for reformer – det er investering i fremtidige behov
- Man kan ikke alene basere sig på eksisterende viden.
- Der er brug for at tænke frit og uafhængigt af, hvor vi ved mest, så vi ikke kommer til at reformere de samme områder igen og igen
- Der er fortsat behov for at følge effekterne af de forsøgsspor, der bliver lagt ud i reformarbejdet.
- Implementering tager tid og kræver omhu – forberedelse, opbygning af kompetencer, afvente evaluering - før man eventuelt ændrer kurs.
- Det kan være meningsfuldt og muligt at afprøve en idé i en mindre målestok gennem forsøgs- og udviklingsarbejder i et antal kommuner eller uddannelsesinstitutioner.

<https://reformkommissionen.dk/udgivelser/nye-reformveje-3/>

KL: DE STORE STRUKTURELLE SAMFUNDSUDFORDRINGER

Vi står som samfund med en række store, strukturelle samfundsudfordringer, som er karakteriseret ved, at de er vanskelige at løse, griber ind i hinanden og ikke kan håndteres af én aktør alene.

SYSTEMFORANDRING: FORSKELLIGE TEORETISKE KONCEPTER/BEGREBSLIGGØRELSE

Collective impact

- ❖ Fælles agenda
- ❖ Fælles målemetoder
- ❖ Gensidige forpligtende aktiviteter
- ❖ Hyppig og åben kommunikation
- ❖ Fælles sekretariat

Og SUS har tilføjet: Involvering af brugerne

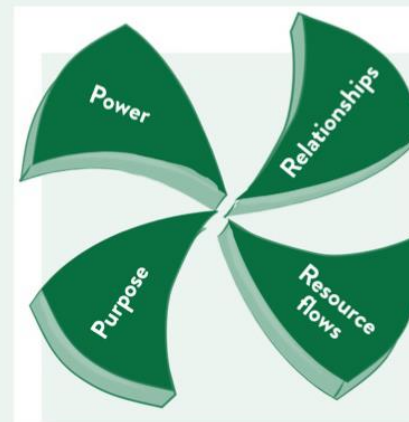

Social R&D – på det lokale niveau

- Opbygge kapacitet og kompetence til at vidensunderbygge systemforandring
- Bruge mange forskellige videnskilder (de levede liv, fagprofessionel praksis og forskning) for bedre at kunne forstå et problemfelt i egen lokale kontekst.
- Spille viden ind i udvikling af nye organiseringsformer, indsatser, aktiviteter, arbejdsformer mv via udviklingsgreb som prototyping, social labs, overvåge data, design og afprøvning af nye løsninger og teste hvad virker for hvem?

<https://sicanada.org/>

FOUR KEYS TO UNLOCK SYSTEM CHANGE

Purpose

Reframe the challenge that the system is addressing, its mission and so its method

Power

Create structures that change who has power over decisions, rules, legitimacy, flows of resources or information

Resource flows

Make new resources from inside and outside the system part of meeting the challenge - people, money, knowledge, technology

Relationships

Create a new, generative pattern of relationships between existing and new actors in the wider ecosystem

<https://www.systeminnovation.org/>

Missionsorienteret innovation

- Missioner defineres som initiativer som adresserer store samfundsmæssige udfordringer, der går på tværs af sektorer og er tvetydige.
- Et forsøg på at forbinde aktiviteter på tværs af discipliner, forskningstyper og innovation

SUS' TILGANGE TIL KOMPLEKSE, VILDE, STRUKTURELLE OG SYSTEMISKE PROBLEMER

hvordan vi kan **forbedre og forenkle samfundets støtte- og hjælpesystemer** med særligt fokus på **deltagelse & tillidsfulde relationer** som de bærende forandringsmekanismer?

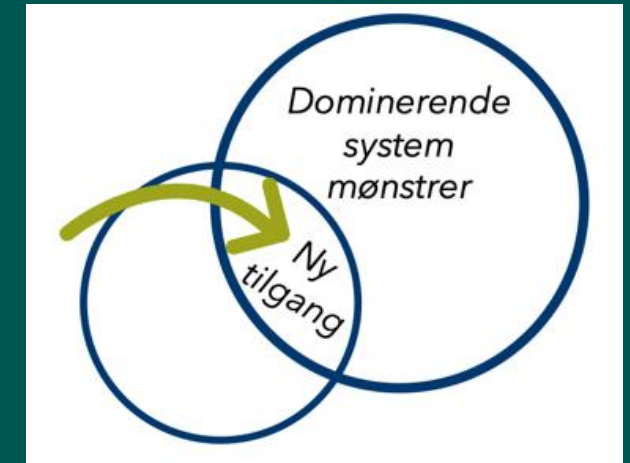
hvordan vi kan give mennesker i udsatte positioner **en større stemme i udviklingsprocesser** og **større adgang til indflydelse** på den viden, rammer og de indsatser, som påvirker deres live og muligheder.

hvordan vi kan arbejde **risikovilligt & eksperimenterende** i måden, vi i fællesskab udforsker og løser sociale problemer på, i erkendelse af vi sjældent kender svarene på forhånd.

VEJE MOD ET 'NYT' SYSTEM

- 1) At ingen enkeltaktør kan løse de mest komplekse samfundsproblemer alene
- 2) At systeminnovation henvender sig til mere og andet end det offentlige støttesystem alene
- 3) At systeminnovation ofte i lige så høj grad handler om vores evne til at kunne forestille os noget andet (med vilje, engagement og mobilisering som forudsætning) som indsatsudvikling.

Der hvor vi mangler erfaring:

Billeder på nye måder at etablere og skabe forbindelser mellem virksomme ingredienser nye indsatser, prøvehandlinger, eksperimenter **OG** ledelse/organisering/styring

- ✓ Skala
- ✓ Viden fra alle vinkler
- ✓ Fælles vision for forandring
- ✓ Involvering
- ✓ Kapacitetsopbygning og eksperimenter
- ✓ Organisering for løbende opbakning

MULIGE INGREDIENSER

- Et skifte fra 'systemblikket' til **perspektiver** fra og på de levede liv?
- **Involvere og lytte**
- **Mobilisere** følgeskab og drive **vidensbaseret udviklingsarbejde** – tilstedeværelse af viden er ikke nok
- Arbejde på **tværs** af alle arenaer og i **alliancer**
- **Systemiske forandringer** – tydeligere skift i praksis, ledelse og styring gennem at arbejde med **porteføljer**
- Udvikle og afprøve radikalt andre løsninger – **prøvehandling**er og **eksperimenter**

VIDENS-BASERING

DET ER KOMPLEKST....

RAMME OG SCOPING

Forstå udfordringen og spot mulighedsrum

EKSPERIMENTERE

Sæt en ny ramme for handling

Identificer handle-rum og partnere

Prototype: udforskning og læring om hvad kunne virke

UDVIKLING

Design og test lovende indsatser

Vælg og kombiner – nye tilgange

MODNING

Test og tilpas elementer

Revurder strategi for udrulning

Skab betingelser for vedvarende impact (partnerskab, kapacitet, platform, støtte, infrastruktur)

Skab betingelser og relationer, der fremmer forandring

AT BRUGE VIDEN SOM FORANDRINGSGREB – OG DERNÆST MOBILISERE DENNE VIDEN

Dokumenterede udfordringer for børn og unge i Østerbyen

- 41% af børn i indskolingen føler sig ensomme
- Ca. 45% går ikke til sport/motion mod 23% i resten af Esbjerg kommune
- Kun 64,5% af de unge har påbegyndt en ungdomsuddannelse 15 måneder efter, at de har forladt folkeskolen. Gennemsnittet i Esbjerg ligger på 89,2%
- 13% af de unge i udskolingsalderen har et fritidsjob mod ca. 40% på andre skoler i Esbjerg
- 13,3% har fået karakteren 02 eller derunder i dansk og matematik (for Esbjerg er gennemsnittet 6,7%)
- 28% af forældrene er på offentlig forsørgelse mod 16% på landsplan

HVAD SIGER DE UNGE?

- 1) **De unges livssituation:** Unges trivsel og social baggrund
- 2) **Fællesskab og relationer:** Familien, betydningsfulde voksne og andre unge – at være anderledes og udenfor fællesskaber
- 3) **De unges veje gennem uddannelse:** Faglige udfordringer og indlæringsvanskeligheder, at skulle vælge, overgange – at føle sig hægtet af
- 4) **De unges møde med systemet:** Mangel på støtte, hjælp i tide – og til andre aspekter end uddannelse og job

EN ARKITEKTUR FOR INVOLVERING

- En måde at lave et skift fra kommunesyn til de levede livs perspektiver
- En måde at forstå problemstillingerne på mere nuanceret måder
- En måde at blive guidet til hvor løsningerne skal findes

Unge ønsker i Esbjerg

- 1) Vi ønsker os forstående voksne
- 2) Systemet skal tilpasse sig os – ikke omvendt
- 3) Vi vil gerne have hjælp i skolen, når problemerne er der
- 4) Mød os med anerkendelse og opbakning
- 5) Grib ind over for dårlig opførsel
- 6) Hjælp os hele vejen rundt
- 7) Vi vil gerne ses som mennesker
- 8) Klæd os bedre på til at vælge ungdomsuddannelse

Unge stemmer

– erfaringer med overgangen til uddannelse og job i Esbjerg

INVOLVERING OG VIDEN I SYSTEMFORANDRENDE PROCESSER

Hovedelementer når brugerne er en del af en systemforbedrende tilgang:

Inviter brugerne til at være med til at definere udfordringerne

Stil et 'rum' til rådighed, en mulighed for at dele fortællinger og sammen udvikle fælles erkendelser

Faciliter samskabelse rundt om et nyt fælles vidensgrundlag

Involver brugerne i den analytiske fase, hvor dialog og forhandling om, hvad der er vigtigt, foregår.

Involver forskellige typer viden på en måde, som positionerer brugerens viden som ligeværdig i fht. andre videnskilder

Tag højde for, at det er en kollektive beslutning, når der tages stilling til, hvilke emner, som er vigtigst og mest presserende.

Forestil jer sammen fremtiden

ET EKSEMPEL: LYTTEPROJEKT

- ❖ En anden type samtale
 - ❖ Større kendskab til lokalsamfundet
 - ❖ Ændrede holdninger og adfærd blandt medarbejdere
 - ❖ Tilladelse til og frihed til at redesigne og innovere
 - ❖ Co-lokation af teams og partnere
-
- En måde at teste vores antagelser og intentioner
 - Blive klogere på elever og behov og ønsker
 - At udvikle en kultur, mindset og arbejdsgangen, hvor det at lytte bliver en del af tilgangen i vores daglige arbejde

PORTEFØLJE

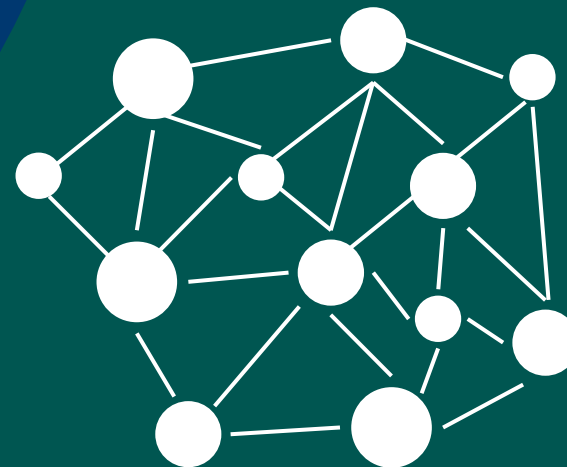
Gennem brug af porteføljer designer og administrerer vi et sæt forbundne interventioner, der kan lære af hinanden over tid og dynamisk tilpasse sig kontekstuelle ændringer.

- En portefølje er ikke en gruppering af projekter, men et sæt af indbyrdes forbundne muligheder;
- En portefølje er ikke en destination, men en rejseretning;

I en portefølje lærer du af implementeringen frem for at overvåge den. Porteføljer giver bedre information til beslutningstagning og giver samtidig mulighed for større smidighed og tilpasningsevne. De giver også indsigt i et problem fra forskellige vinkler og perspektiver.

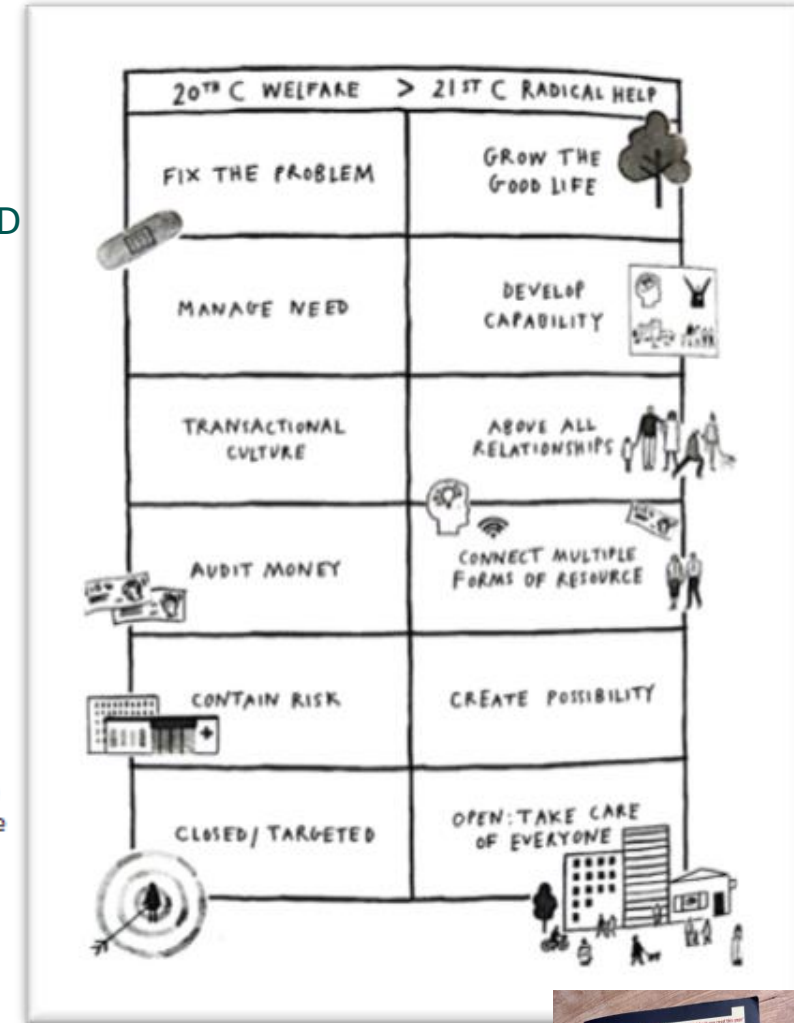
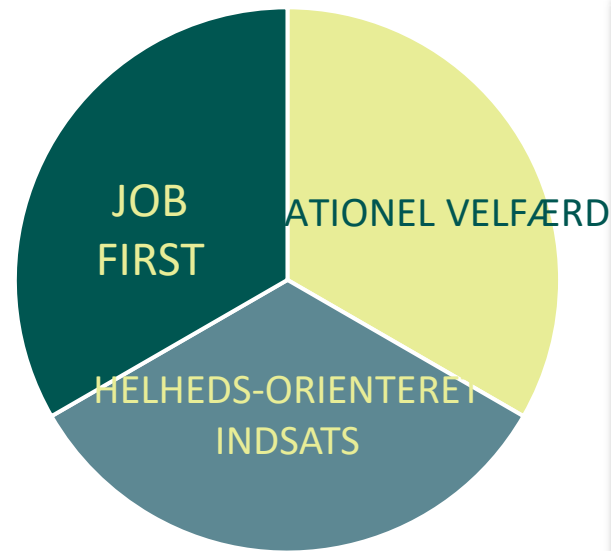
FRA PROJEKTER TIL PORTEFØLJE

CASES

OPGANG TIL OPGANG

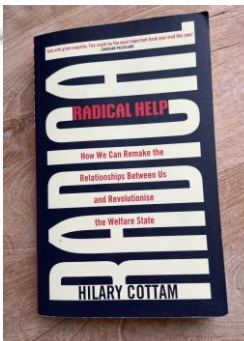
Radikal tværfaglighed og relationel velfærd som en vej til job og livskvalitet for udsatte familier i Gellerup

De **6 grundprincipper** i relationel velfærd er:

1. Lad borgernes drømme styre den samlede indsats.
2. Opbyg borgernes kapaciteter til at gribe de muligheder, de har. Kapaciteter kan fx være læring, sundhed, fællesskab og relationer.
3. Sæt relationerne først, når hjælpen tilrettelægges.
4. Forbind flere typer af ressourcer, ikke kun penge til et område, men også ressourcer som viden, tid, kompetencer, netværk og ting, som borgerne råder over eller kan trække på hos hinanden.
5. Begynd med mulighederne i stedet for kun at fokusere på risikofaktorer i borgernes tilværelse.
6. Luk velfærdssystemerne op: Brug færre kræfter på visitation og flere kræfter på kerneopgaverne – til glæde for både borgere og medarbejdere.

Opgang til Opgang

OPGANG TIL OPGANG

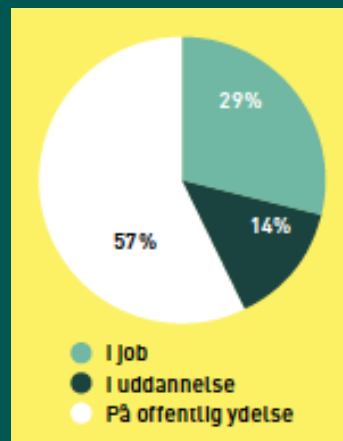
AARHUS
KOMMUNE

ENERGI TIL HINANDEN - MEDVIND

EN UNGEINDSATS MED:

- Udgangspunkt i de unges livssituation og egne ønsker
- Livsmestring som vejen til uddannelse og job.
- Fokus på de unges relationer og ressourcer
- Fællesskabsopbyggende aktiviteter
- Andre rammer end de kommunale
- Frigørelse fra (nogle af de) traditionelle krav og tilgange i jobcenteret

Tre måneder efter afsluttet indsats er fire ud af ti unge fra Vindmøllen i job eller uddannelse

Jeg har fået en mere **struktureret** hverdag, noget at stå op til og er blevet **mere social**. Min ungeadviser snakker med mig om, hvordan jeg har det, hvor mange timer jeg kan holde til og hjælper med at justere min plan – så jeg ikke belaster mig selv for meget, men udvikler mig i **mit tempo**.

Det fungerer bedst for mig, at **jeg selv er med** til at planlægge min uge, og kun vælger mig på de aktiviteter, som jeg synes giver mening for mig. *Ung på Vindmøllen*

Forandringer

Virkende mekanismer

DE SMÅ BØRNS BORNHOLM

Hvad nu hvis alle på Bornholm er med til at løfte øens børn?
Vi spurgte familierne...

Familierne ønskede øget fokus på oplevelsen af...

- Mange usikre forældreskaber
- Manglende oplevelse af adgang til viden og støtte, når man står med et lille spædbarn
- Ventetider og svær kommunikation, når man har en børne sag i kommunen
- Manglende netværk og positive lokale fællesskaber for mange
- Ikke altid at blive mødt åbent og tillidsfuldt i dagtilbud, når udfordringer opstår omkring ens barn

Vi så på problemerne SAMMEN...

Den røde tråd..

- En samlet fortælling**
"Vi skal styrke samarbejdet med de kommunale aktører og stille krav til hinanden"
- Relationel velfærd**
"Det føles så godt at blive lyttet til på den her måde"
- Innovative kompetencer**
"Vi er begyndt at filme praksis og forholde os til vores forforståelser."

Styrket faglighed og nye metoder bl.a. igennem...

- Tidlig opsporing og indsats ift mistrivsel i vuggestuen
- Tværfaglige hjemmebesøg
- Konkrete indsatser som fx Theraplay, Sprogtrappen, COS-forløb

Fokus på at eksperimentere og prøvehandle os frem...

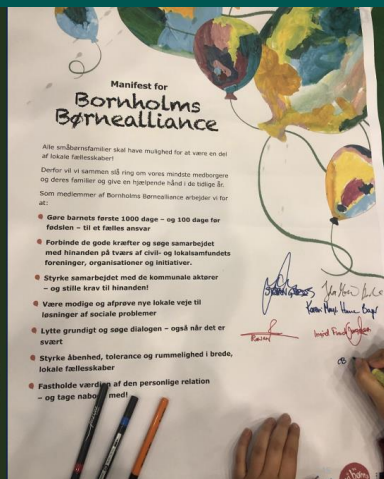
- Fælles Forandring
- Styrket familiesamarbejde
- Lytteprojekt

Nye aktører og fællesskaber...

- Etablering af større organisationers initiativer på øen
- Bornholms Børnealliance
- Mindre lokalbårne initiativer

Manifest for Bornholms Børnealliance

- Alle småbørnsfamilier skal have mulighed for at være en del af lokale fællesskaber!
- Derefter vil vi kæmpe ad ring om vores madde medborgere og deres familier og gøre en forskel i livet de fleste til.
- Som medlemmer af Bornholms Børnealliance arbejder vi for at:
 - Gøre børnets første 1000 dage – og 100 dage før fødslen – til et fælles ansvar.
 - Forbinde de gode kræfter og sæge samarbejdet med hinanden på tværs af civil- og lokalsamfundets foreninger, organisationer og initiativer.
 - Styrke samarbejdet med de kommunale aktører – og stille krav til hinanden!
 - Være modige og afprøve nye lokale veje til løsninger af sociale problemer
 - Lytte grundigt og sæge dialogen – også når det er svært
 - Styrke åbenhed, tolerance og rummelighed i brede, lokale fællesskaber
 - Fastholde værdien af den personlige relation – og tage næsten med!

Et multivers af
samtidige og samskabte
løsninger
Programmet som fælles
ramme for udvikling og
læring

VORES LÆRING

VORES LÆRING OM SYSTEMFORANDRING

- Man kan starte på forskellige måder: et program, en metode, en flerhed af initiativer
- Mobilisere, invitere ind og skifte perspektiv
- Fokus på det relationelle
- Involvering af dem, det handler om.
- Øve sig via prøvehandlinger, hverdagsinnovation og eksperimenter
- En ny type organisatorisk motor: Bygge og orkestrere systemiske forbindelser mellem prøvehandlinger, aktiviteter m.m.
- Skala (dybt og bredt) og langvarige indsatser
- Det fysiske – nye steder og nye rum
- Evaluering er svært...

Det skal være intentionelt – ramme et bestemt problemfelt
Det skal være gentænkt
Det skal forbinde alle aktører
Og der skal være en samlende ramme om aktiviteter

LITTERATUR

Vibeke Normann Andersen & Anna Mollerup (2023). "Unge uden job og uddannelse – tackling af et vildt problem i praksis" i Sigge Winther: Vilde Problemer. Academic Nord. Forthcoming

Hillary Cottam (2018). Radical Help. How we can remake the relationships between us and revolutionise the welfare state. Virago Press.

Ola Jørgensen og Marie Preisler (2023). Energi til Hinanden, <https://sus.dk/product/energi-til-hinanden/>

Trine Jørgensen (2016). Inklusion: Husk den faglige trivsel. Socialforskning. <https://www.vive.dk/da/udgivelser/inklusion-husk-den-faglige-trivsel-ozoyo7xn/>

Sussi Maack, Nina Kathrine Bryndum og Ulrikke Moustgaard (2022). Unges Stemmer – erfaringer med overgangen til uddannelse og job i Esbjerg. <https://www.sus.dk/product/unges-stemmer-erfaringer-med-overgangen-til-job-og-uddannelse-i-esbjerg/>

Anna Mollerup & Sussi Maack (2022). Syv danske collective impact-inspirerede initiativer. <https://www.sus.dk/product/syv-danske-collective-impact-inspirerede-initiativer-2014-2022-eksempelsamling/>

Reformkommissionen (2022). Erkendt, forsøgt løst, uløst. Finansministeriet.

Reformkommissionen (2023). Nye reformveje 2. <https://reformkommissionen.dk/udgivelser/nye-reformveje-2/>

Bill Sharpe (2020) Three Horizons. The Patterning of Hopes. International Future Forums

Sociale Udviklingscenter SUS (2023). Årsmagasin: Systemforandringer. <https://sus.dk/product/sus-aarsmagasin-2023/>

Sociale Udviklingscenter SUS (2023). Opgang til Opgang Radikal tværfaglighed og relationel velfærd som en vej til job og livskvalitet for udsatte familier i Gellerup. https://sus.dk/wp-content/uploads/2023/08/SUS-Opgang-til-Opgang_Online_final17aug-2-komprimeret.pdf

VIVE (2016). Inklusion i Folkeskolen. Sammenfatning af resultaterne fra Inklusionspanelet. <https://www.vive.dk/da/udgivelser/inklusion-i-folkeskolen-4vl4bpzi/>

VIVE (2022): Støtte, støttebehov og elevresultater. Delrapport 1. Inkluderende læringsmiljøer og specialpædagogisk bistand. <https://www.vive.dk/da/udgivelser/stoette-stoettebehov-og-elevresultater-0xgnjnvk/>

OM SUS

SUS er et socialt projekt- og videnshus, som er sat i verden for at forbedre livsvilkår for mennesker i udsatte positioner.

I tæt samspil med borgere og professionelle udvikler, analyserer og evaluerer vi nye, stærke sociale løsninger. Vores tilgang og strategier varierer, men vi forsøger altid at skabe blivende forandringer for dem, indsatserne handler om, ved at styrke kvalitet og effektivitet i de systemer og civilsamfund, der omgiver dem.

Vi arbejder på tværs af fagområder og sektorer og involverer borgere og professionelle i engagerende og udviklende processer. Vi skaber resultater ved at kombinere viden om, hvad der virker, med nysgerrighed og mod til at eksperimentere.

Vi arbejder på et non-profit grundlag og er organiseret som en almennyttig forening. Vi samarbejder med og løser opgaver for et stort netværk af organisationer, kommuner, ministerier og fonde.

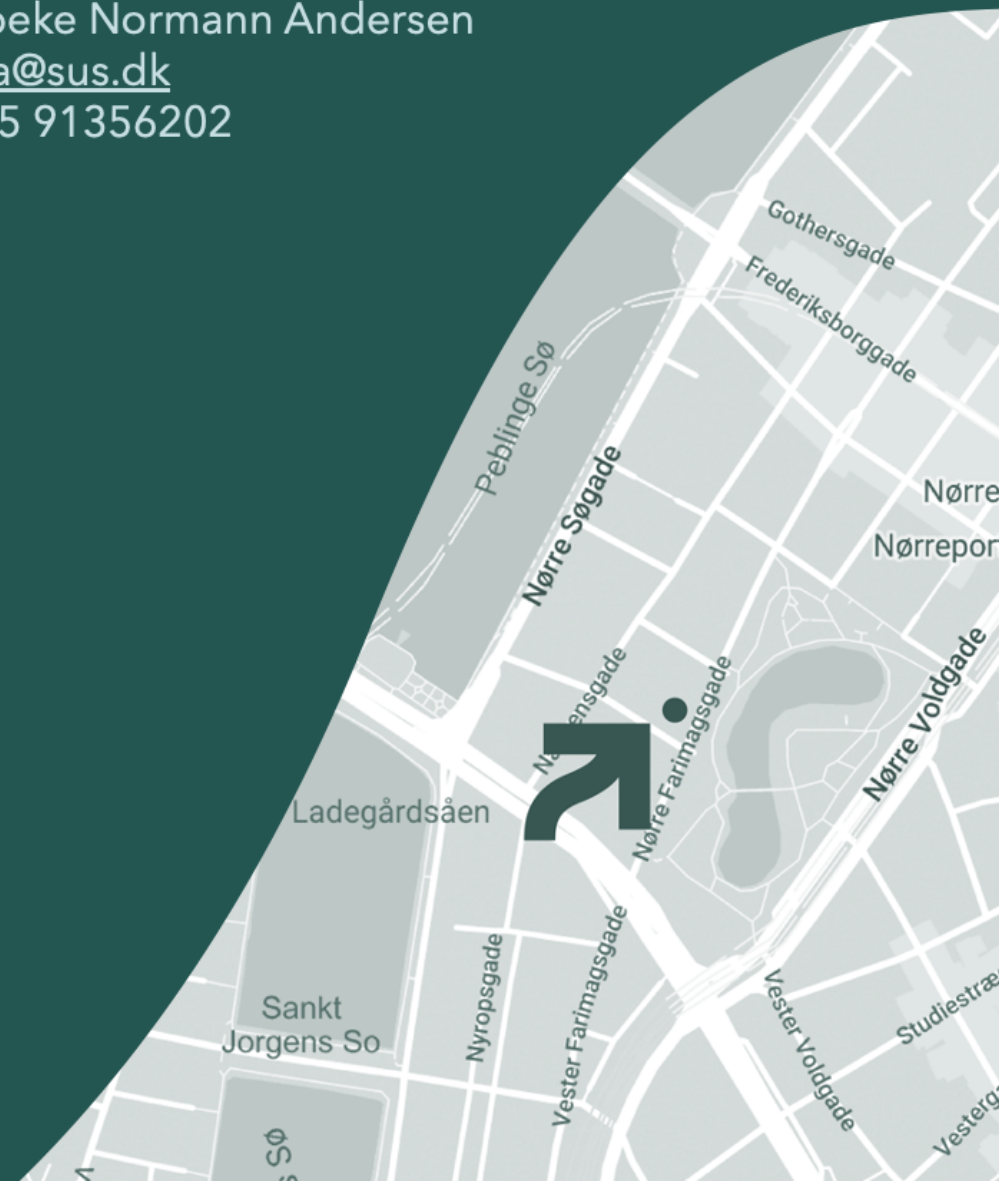

Vibeke Normann Andersen
vna@sus.dk
+45 91356202

SUS Socialt Udviklingscenter
Nørre Farimagsgade 13
1364 København K

+45 3393 4450
sus@sus.dk
www.sus.dk

Drøftelse og spørgsmål

Netværk og kaffe

Program

13:00 **Præsentationsrunde**

13:15 **Del 1**

”Erfaringer med systemisk forandring og brug af viden i systemforandrende processer”

v. Vibeke Normann Andersen, direktør, Socialt Udviklingscenter SUS

Drøftelse af oplæg

14.15 **Networking og kaffe**

14.45 **Del 2**

”Skønlitterær infrastruktur systemisk poetisk samfundsforandring i praksis”

v. Helene Forsberg, Chef for Sociale Indsatser, Læseforeningen

Drøftelse af oplæg

15.30 **Del 3**

Sparring og erfaringsudveksling over dagens emne

16.00 **Hent en øl eller vand i baren**

Del 2

**”Skønlitterær infrastruktur systemisk poetisk
samfundsforandring i praksis”**

v. Helene Forsberg, Chef for Sociale Indsatser, Læseforeningen

SKØNLITTERÆR
INFRASTRUKTUR
SYSTEMISK
POETISK
SAMFUNDS
FORANDRING
I PRAKSIS

Plads til det poetiske selv

Ursula K. Le Guin
Konens historie

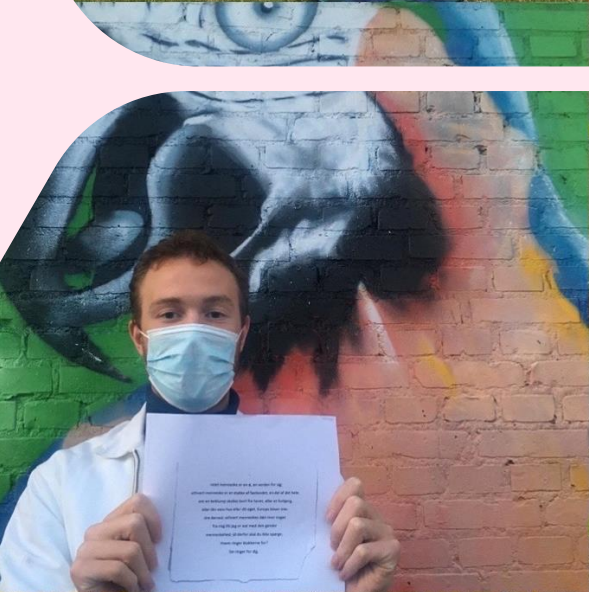
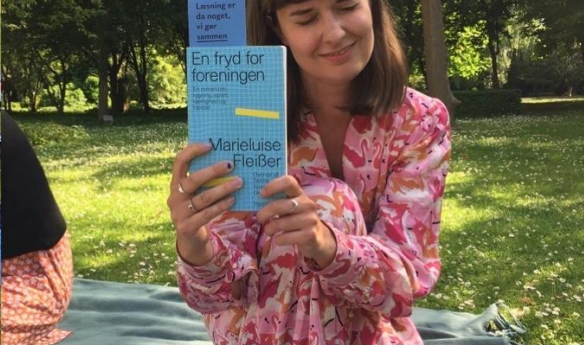
URSULA K. LE GUIN
Bæreposeteorien om fiktion

På programmet

- Læseforeningen og metoden
- Skønlitteratur og socialt arbejde
- Samfundsbehovet
- Systemisk rolleskift
- Gode råd og bæreposestrategien!

?

Kort om mig og hvorfor og hvorfra
jeg arbejder med sociale problemer
og skønlitterær samfundsforandring?

LÆSEFORENINGEN

En civilsamlundsorganisation, hvor vi arbejder skønlitterært med stædige problemer på tværs af sektorer for at skabe rum for individuel og kollektiv samfundsforandring

læse
foreningen

SKØNLITTERATUR OG SOCIALT ARBEJDE

- En empirisk forsker finder en særlig metode for skønlitteratur i praksis
- En socialvidenskabelig praktiker finder en kreativ måde at udvikle det sociale arbejde

METODEN

- ✓ Læseguiden udvælger litteratur, som ikke er kendt af deltagerne på forhånd
- ✓ Litteraturen består for det meste af en kombi af prosa og poesi
- ✓ Det kræver ingen forudgående viden eller særlige forudsætninger at deltage
- ✓ Læsegrupperne mødes som oftest ugentligt i en time til halvanden
- ✓ Læseguiden læser højt for deltagerne, holder pauser og stiller åbne spørgsmål undervejs
- ✓ Samtalen om litteraturen knyttes an til det levede liv, tanker, følelser og erfaringer
- ✓ Vi læser ikke analytisk og der er ikke rigtige eller forkerte svar eller specifikke mål for samtalen
- ✓ Fokus er på litteratur og de oplevelser, den vækker, dele indtryk, tanker, følelser og erfaringer
- ✓ Læsefællesskabet faciliteres af læseguiden, men skabes af samtlige deltagere

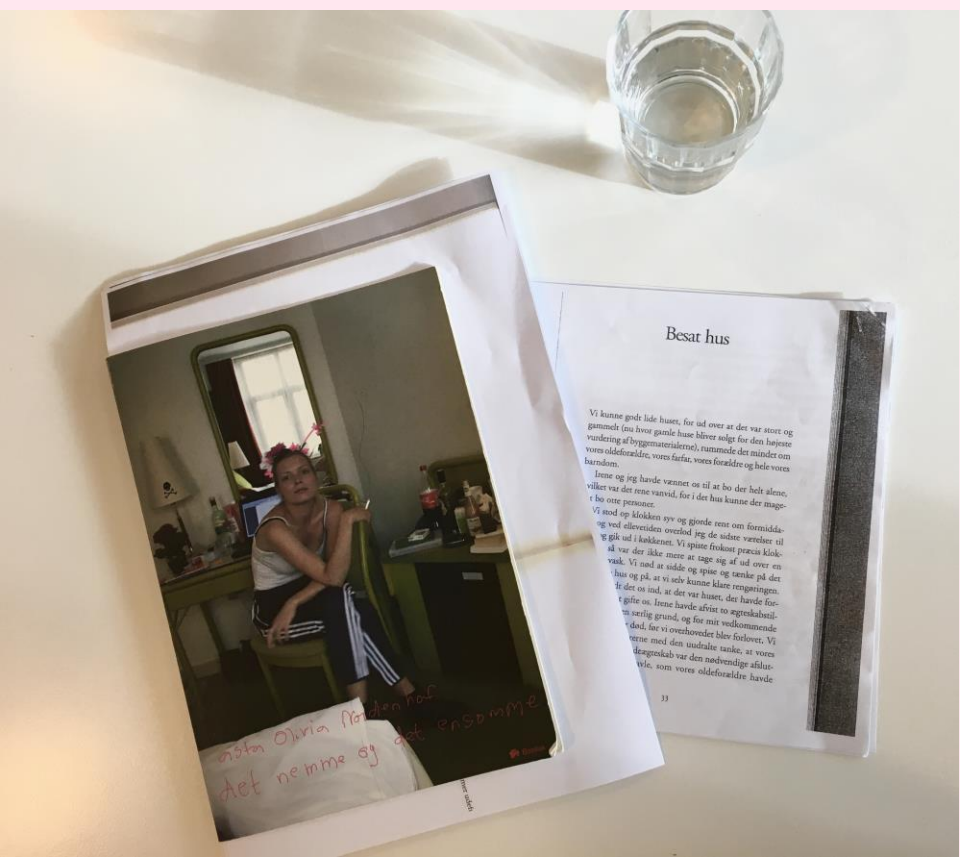

Det simple formål

At modvirke udsathed, ensomhed og psykisk mistrivsel for mennesker i alle hjørner af samfundet og på tværs af sociale lag, alder, køn og livssituation ved at skabe præstationsfrie og meningsfulde møder om skønlitteratur og poesi.

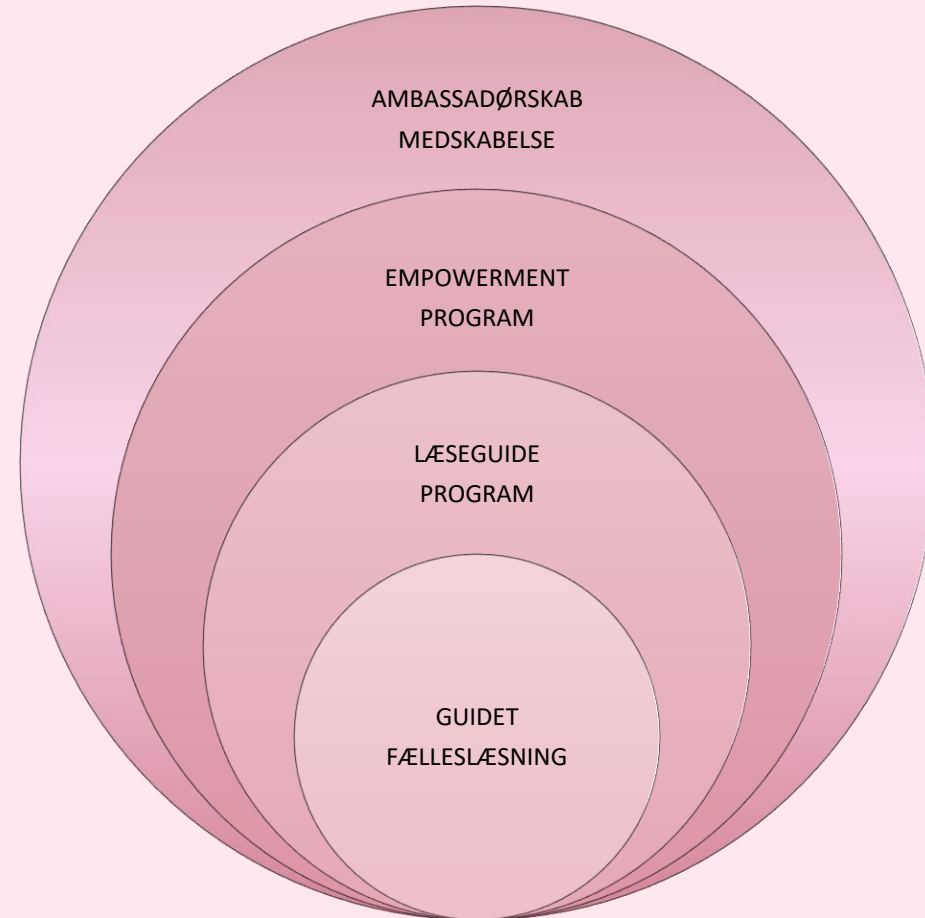
*"Al min kærlighed kan
være i et hyldebær"*

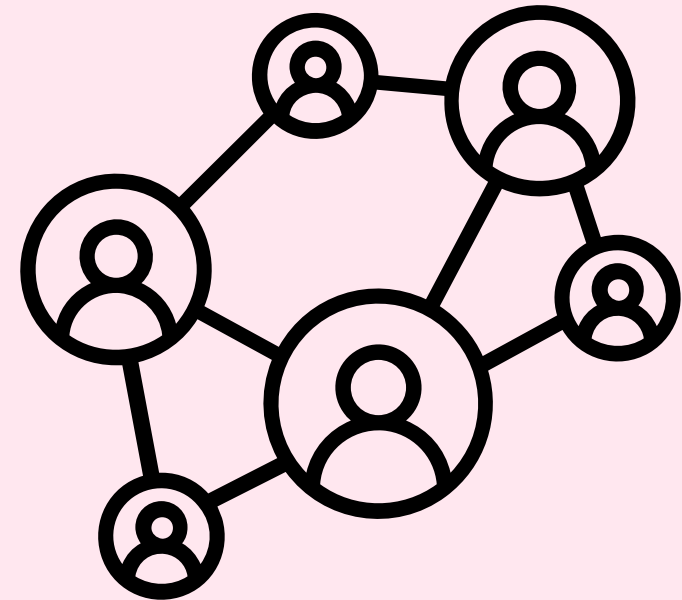
Deltager i mit første læsefællesskab på et
behandlingstilbud for stofafhængighed

læse
foreningen

ORGANISATIONENS ARKÆOLOGI

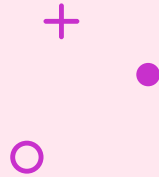
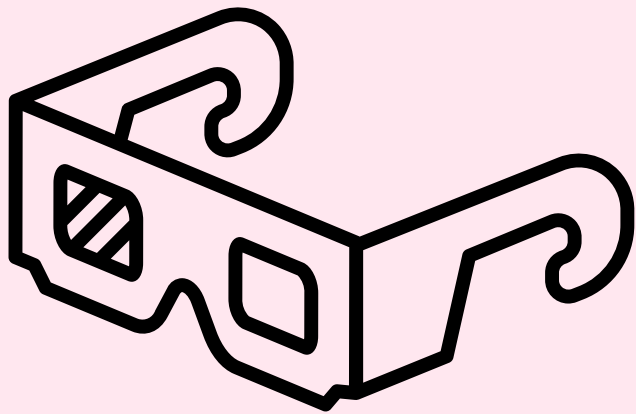
DEN SKØNLITTERÆRE INFRASTRUKTUR

Hvem læser vi med?

- Folk i udsatte positioner
- Folk i psykisk mistrivsel
- Folk, der savner fællesskaber
- Børn, forældre og familier
- Ældre i eget hjem eller plejehjem
- Folk med anden etnisk baggrund
- Unge under eller udenfor uddannelse
- Mænd i overgangen mellem arbejdsliv og pension
- Alle, der vil og har lyst
- Dem som endnu ikke ved, de vil;)

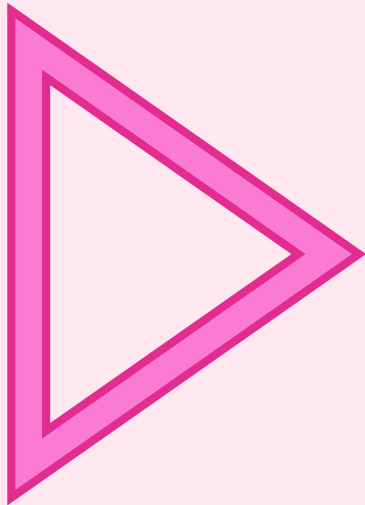
SYSTEMISKE FORANDRINGSPRINCIPPER

- For strukturer og policy?
- For relationer og engagement?
- For adfærd og måder at arbejde?
- For mindset og narrativer?

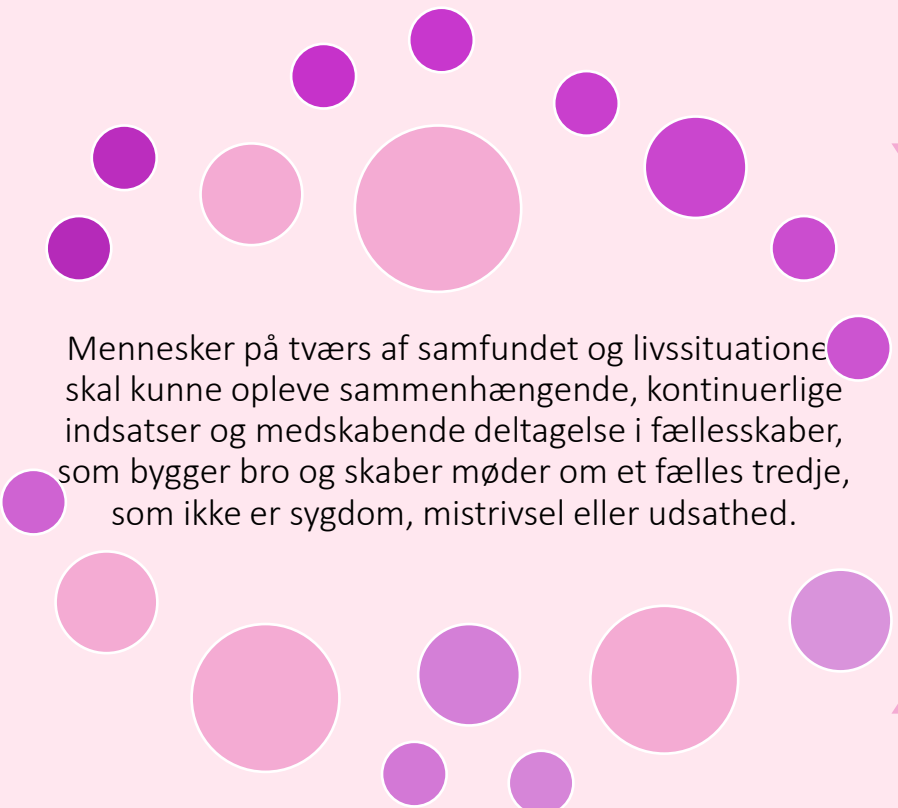

Strategiske pointer

- Hvad er det, vi vil?
- Hvem vil vi det for?
- Hvad holder problemerne fast?
- Hvordan kan vi skabe forandring?
- Hvilken rolle spiller vi selv?
- Hvad og hvem mangler for at lykkes?
- Hvordan kan vi sammen skabe forandring?

FORANDRINGEN, VI VIL SKABE

Mennesker på tværs af samfundet og livssituationer skal kunne opleve sammenhængende, kontinuerlige indsatser og medskabende deltagelse i fællesskaber, som bygger bro og skaber møder om et fælles tredje, som ikke er sygdom, mistrivsel eller udsathed.

Derfor udvikler vi skønlitterær infrastruktur på tværs af sektorer for at modvirke udsathed, mistrivsel, ensomhed

HVAD HOLDER PROBLEMET FAST?

1. Uligheden vokser, flere lever med kronisk sygdom, psykisk mistrivsel, ensomhed og udsathed, og bliver kasterbold mellem sektorer

2. Udsathed, ensomhed og mistrivsel er ofte forbundet med komplekse, stædige problemer, som gør det sværere at række ud efter- og profitere af hjælp

3. *Systemet* har svært ved at imødekomme det stigende antal, som søger hjælp, og at skabe sammenhæng og nærhed i indsatserne

4. Behovet for relationel, helhedsorienteret indsats øges samt efterspørgslen på specialiseret behandling, mens der er stadig færre til at yde hjælpen

5. Specialisering og effektivisering har udfordret sammenhængen i indsatser, og centralisering har øget den fysiske afstand til hjælp og behandling

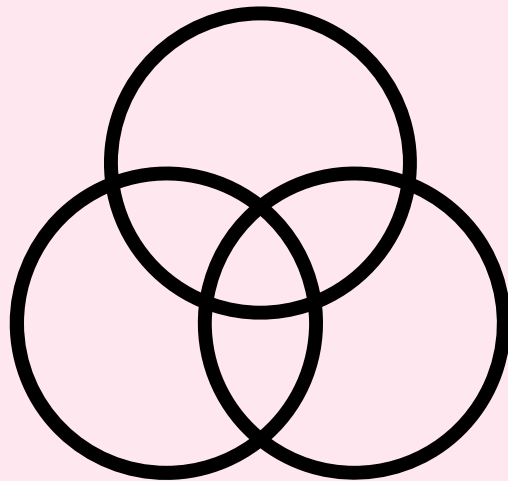
6. Der mangler muligheder for at udvikles og styrkes på egne præmisser, involveres i fællesskaber og tage medskabende del af meningsfulde indsatser

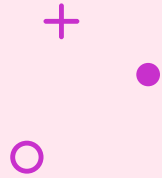
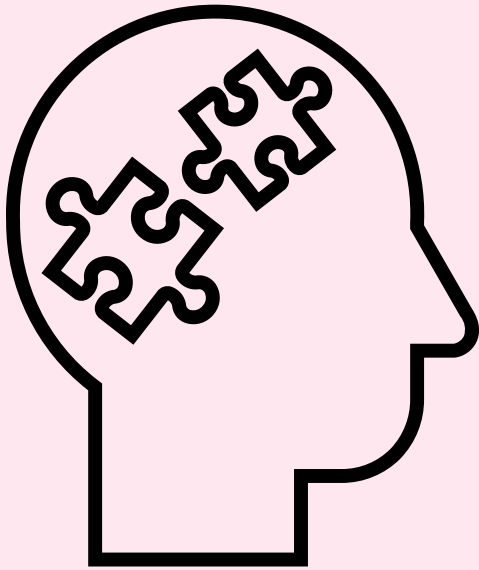
1. Arbejdet med strukturer og policy

*Et samfund kan være så stenet
at alt er en eneste blok,
og indbyggermassen så benet,
at livet er gået i chok.
Og hjertet er helt i skygge
Og hjertet er næsten hørt op,
Til nogen begynder at bygge en by
En by der er blød som en krop*

2. Relationer og engagement

- At arbejde ud fra et princip om kollektiv medskabelse
- At basere drift, indsats og udvikling på interessebåret engagement
- At rammesætte rum for møder mellem mennesker, relations- og identitetsskabelse og udfoldelse af et poetisk selv
- At skalere ved ikke ved at vokse selv, men ved at skabe relationer og engagement hos andre
- At skabe nettet af læsefællesskaber, den skønlitterære infrastruktur ved at skabe en platform for medskabelse
- At vokse igennem andre snarere end selv at vokse som driftsorganisation

3. Adfærd

"I believe that to meet the new challenges faced by society we need fundamentally different responses and that requires imagination, rigorous experimentation and a whole-hearted embracing of uncertainty."

Jenny Winhall, Rockwool Fondens
Forskningsenhed

Mindset og narrativer

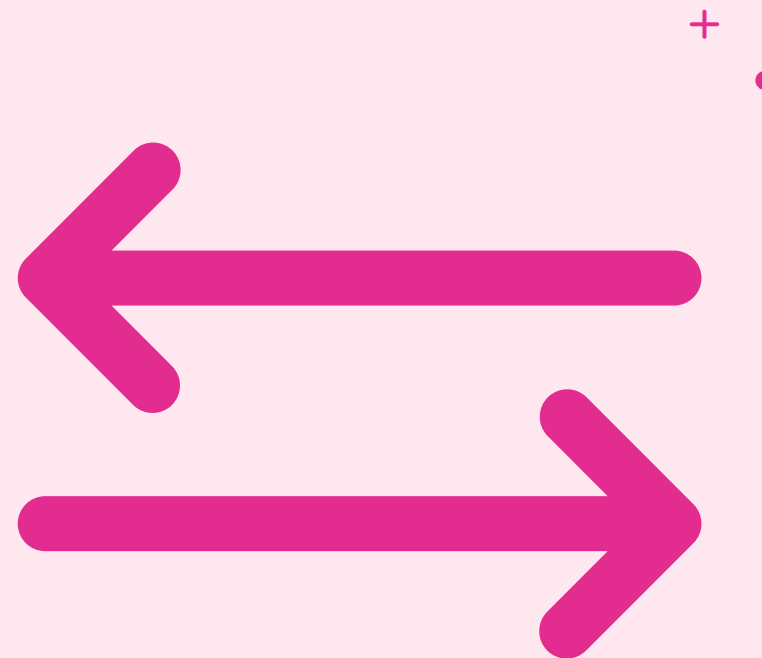
- At invitere mennesker som oplever ensomhed, mistroivsel og udsathed ind som medskabere. Der findes en plads i litteraturen for enhver – det narrativ udfordrer grundlæggende idéen om at kun nogen er hjemme i den skønlitterære samtale
- At skabe rammer for identitetsskabelse i en sygdomsproces eller livssituation, hvor man står et mumlende og vaklende sted. Styrke den enkelte i troen på egne muligheder og kunnen gennem det skønlitterære fællesskab, medskabelsen.
- At skabe en grundlæggende anderledes fortælling om det sociale arbejde og om hvordan det er muligt at skabe social forandring med mennesker, som har det svært gennem kreativitet, forbindelser og fællesskaber.
- At arbejde socialt uden at arbejde problemorienteret og tage afsæt i kreativitet, frivillighed, fællesskaber og identitetsskabelse ved at invitere ind med afsæt i det interessebårne og være sammen om både lyset og mørket.

UDBLIK OG AFSTAND FRA SIG SELV

"I dag mener jeg, at læsegruppen var en del af min helingsproces – det var et frirum, hvor jeg kunne være mig selv. Bare være. Stressen havde ramt mit sprogcenter, jeg kludrede i sætninger og mistede ord, men i læsegruppen kunne jeg være med de vanskeligheder, jeg nu havde.

"Litteraturen og fællesskabet omkring den er svært at skille ad, men læsefællesskabet og samtalen gav nye perspektiver på verden, på andre mennesker og på mig selv. Jeg fik et udblik. Litteratur er både et spejl og et vindue, og jeg fik faktisk blikket rettet væk fra mig selv – det kan godt være rart at tage afstand fra sig selv."

(<https://danskforfatterforening.dk/forfatteren/laesefaelllesskaber/>)

Plads til det poetiske selv

En bæreposestrategi

“Vi har hørt den, vi har alle hørt alt om kæppe og spyd og sværd, de ting man kan slå og pirke og banke med, de lange, hårde ting, men vi har ikke hørt om tingen at putte tingen i, beholderen til den beholdte ting. Det er en ny historie. Det er nyt.”

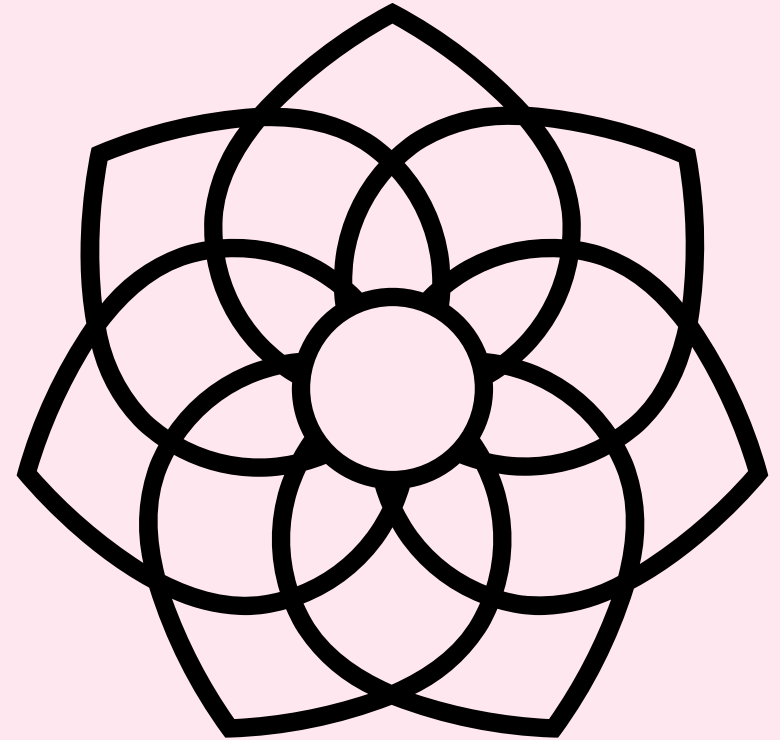

Gode råd til systemisk forandring i praksis

- Tænk konkret og langsigtet
- Definer og visualiser forandringen I vil skabe
- Definer behovet og hvad der driver problemerne
- Analyser landskabet for forandring
- Vurder jeres egen og andres roller
- Find kritiske venner til at reflektere og evaluere
- Dyrk kreativiteten, håbet og fantasien
- Involver og medskab på alle niveauer
- Vær modig og eksperimenter med organiseringsformer

Og så til sidst økonomien

- Accepter kludetæppet/mosaikken
- Tag ansvar for at skabe samfinansieringsmodeller
- Søg midler hjem til relevante samarbejdspartnere
- Arbejd med medskabelse - også økonomisk

-
- +
 - Det er Ursula Le Guins bærepoesiteori om fiktion. Tanken om at tage lederskab ved at skabe beholderen, som andre kan skabe i. Tanken om at skabe social forandring ved at give rum for at andre kan finde frø at samle og plads i posen med stjerner. Som hun siger, fremtiden er stadig væk ikke forbi. Der er stadig væk frø at samle og plads i posen med stjerner.....

TAK FOR ORDET OG
SPØRGSMÅL

Program

13:00 **Præsentationsrunde**

13:15 **Del 1**

”Erfaringer med systemisk forandring og brug af viden i systemforandrende processer”

v. Vibeke Normann Andersen, direktør, Socialt Udviklingscenter SUS

Drøftelse af oplæg

14.15 **Networking og kaffe**

14.45 **Del 2**

”Skønlitterær infrastruktur systemisk poetisk samfundsforandring i praksis”

v. Helene Forsberg, Chef for Sociale Indsatser, Læseforeningen

Drøftelse af oplæg

15.30 **Del 3**

Sparring og erfaringsudveksling over dagens emne

16.00 **Hent en øl eller vand i baren**

Del 3

Sparring og erfaringsudveksling over dagens emne

Individuel refleksion

2 min.

Hvad kan du bruge fra dagens oplæg i din egen hverdag i din organisation?

Formulér gerne et konkret spørgsmål fra din organisation, som netværket kan give sparring på.

Sidemandrefleksion

5 min.

Hvordan kan man hjælpe [X] med den konkrete problemstilling?

Har du/I erfaringer fra jeres organisation med lignende problemstillinger?

In plenum

10 min.

Nogen, der vil dele, hvad I har talt om?

Giver det anledning til nye refleksioner, når I har hørt, hvad de andre har snakket om?

Tag en vand
eller øl i baren

Epinion Copenhagen

Ryesgade 3F

2200 Copenhagen N

Denmark

T: +45 87 30 95 00

E: copenhagen@epinionglobal.com

www.epinionglobal.com